

Integral politikk – en spirituell tredje vei

Av

Gregory Wilpert

Publisert på engelsk i *AQAL Journal* sommeren 2006, på norsk i *Visjon* nr. 5 , 2007 (<http://www.altnett.no>).
Oversatt av Eirik Svenske Solum. Publisert online på www.integralliv.no av Senter for Integral Liv august 2008.
Forfatters kontaktinfo: gregwilpert@gmail.com

Hva er spirituell politikk eller hva er holistisk eller integral politikk? Miljøet rundt Ken Wilber i USA har en stund arbeidet med å utvikle tanker om dette i fortsettelsen av Wilbers integrale teorier. Wilber selv arbeider med en bok om dette som er ventet med det første.

I en tid med ideologiske omveltninger der de gamle ideologiene med høyre og venstre fløy – sosialisme, liberalisme og konservatisme – ikke lenger favner den politiske forestillingsevnen som de en gang gjorde, trengs nye politiske visjoner. Enkelte har forsøkt å formulere en "tredje vei" mellom sosialdemokratiet og konservatismen. Andre har foreslått en mer spirituelt orientert tilnærming for å trenge forbi høyre og venstre. I det som følger skal jeg presentere en annen visjon, integral politikk, basert på integral teori.

Hva er en tredje vei?

Historisk har de tredje veiene dukket opp når folk opplever de eksisterende politiske ideologiene som mangelfulle. I det nittende århundre vokste sosialismen fram som en tredje vei mellom konservatismen og den klassiske liberalismen (også kjent som fri markedskapitalisme). Senere, i det tjuende århundre, har sosialdemokratiet utviklet seg som en tredje vei mellom sosialisme og konservatisme/ fri markedskapitalisme. I disse tider med "utslitte utopiske energier", hvor klassisk ikke-statsbasert sosialdemokrati ikke lenger ser ut til å fungere i et globalisert samfunn, er det ingen overraskelse at flere politikere og teoretikere, som de engelske demokratenes Leadership Council og Tony Blairs New Labor Party, selv har lagt fram en tredje vei mellom sosialdemokratiet og neo-liberalismen. Men heller enn å transcendere de eksisterende forestillingene blir de nye programmene et senter mellom de to

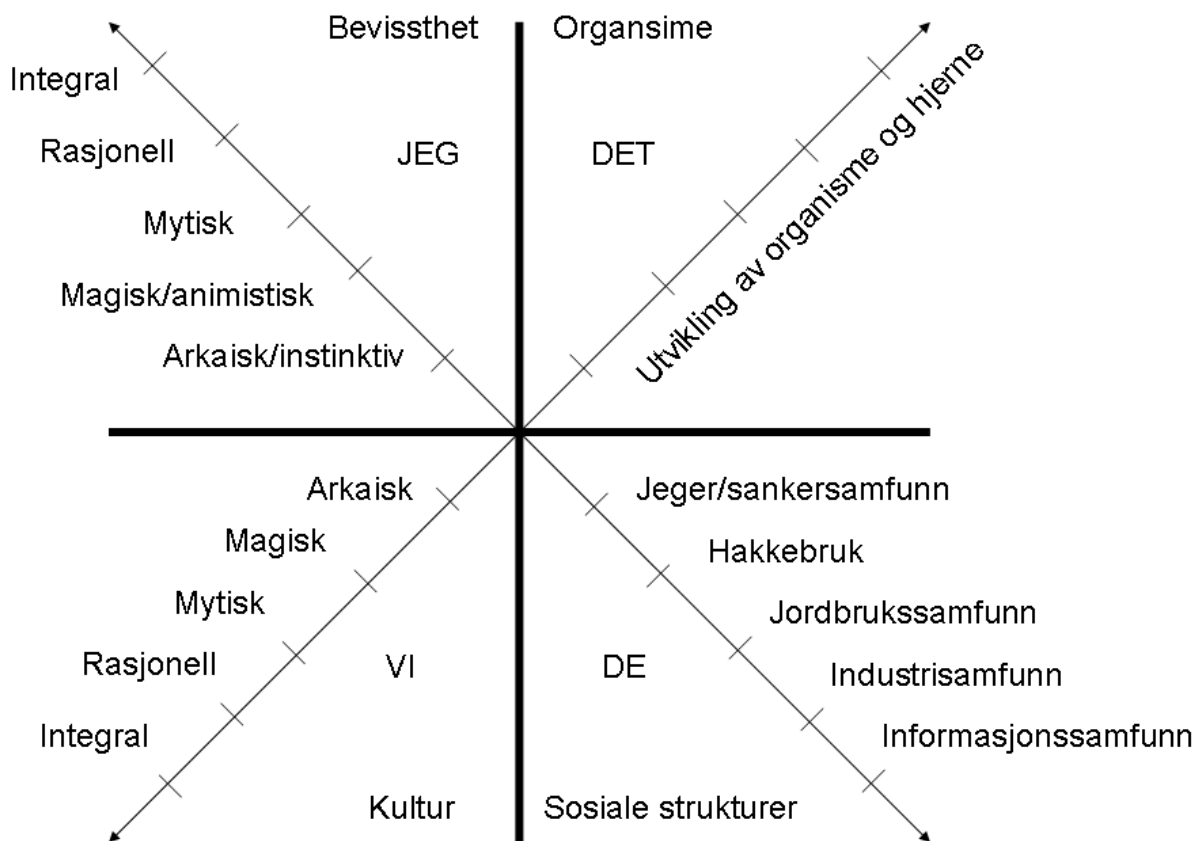
dominante ideologiene. En slik sentrert tredje vei er mer et kompromiss enn en ny politisk teori som bringer oss forbi de gamle ideologiene ved å gi varige svar på uløste sosiale problemer.

En sann tredje vei for det tjuelførste århundre burde trenge bakenfor de foregående ideologiene. Integral politikk tilbyr denne muligheten. Ved å kartlegge forholdet mellom alle eksisterende ideologier og ved tydelig å presentere en ny tilnærming til politikk, en som integrerer det beste fra hver og transcenderer utilstrekkelighetene deres, presenterer integral politikk et virkelig alternativ til politikken slik vi kjenner den.

Den integrale tredje vei

Ken Wilber har presentert et omfattende kart over kosmos og evolusjonen. Disse gir utgangspunkt for en kartlegging av politiske forestillingssystemer. Wilber argumenterer for at våre ulike måter å skape mening i verden på bare reflekterer de perspektivene vi har på verden. Disse perspektivene kan bli organisert på en måte som hjelper oss å utvikle en mer omfattende eller helhetlig oversikt. Ifølge Wilber er det minst to dimensjoner vi kan organisere perspektiver etter. For det første kan vi enten betrakte verden med et innenfra-perspektiv, eller med et utenfra-perspektiv. For det andre kan vi enten se på verden fra et individuelt ståsted eller fra et kollektivt ståsted. Legger vi dette sammen, ender vi opp med en to-ganger-to-matrise av fire perspektiver: Subjektiv, objektiv, intersubjektiv og interobjektiv. Disse fire perspektivene kan også bli oppsummert som "jeg", "det", "vi" og "de".

I en tredje dimensjon vil fenomener sett fra hvert av disse perspektivene vokse fram i på ett nivåliknende vis, slik at (fra "det"-perspektivet), atomer utvikler seg til molekyler, som blir til celler, som igjen utvikler seg til flercellede vesner etc. Den følgende figuren viser evolusjonen av hver av de fire hovedperspektivene.

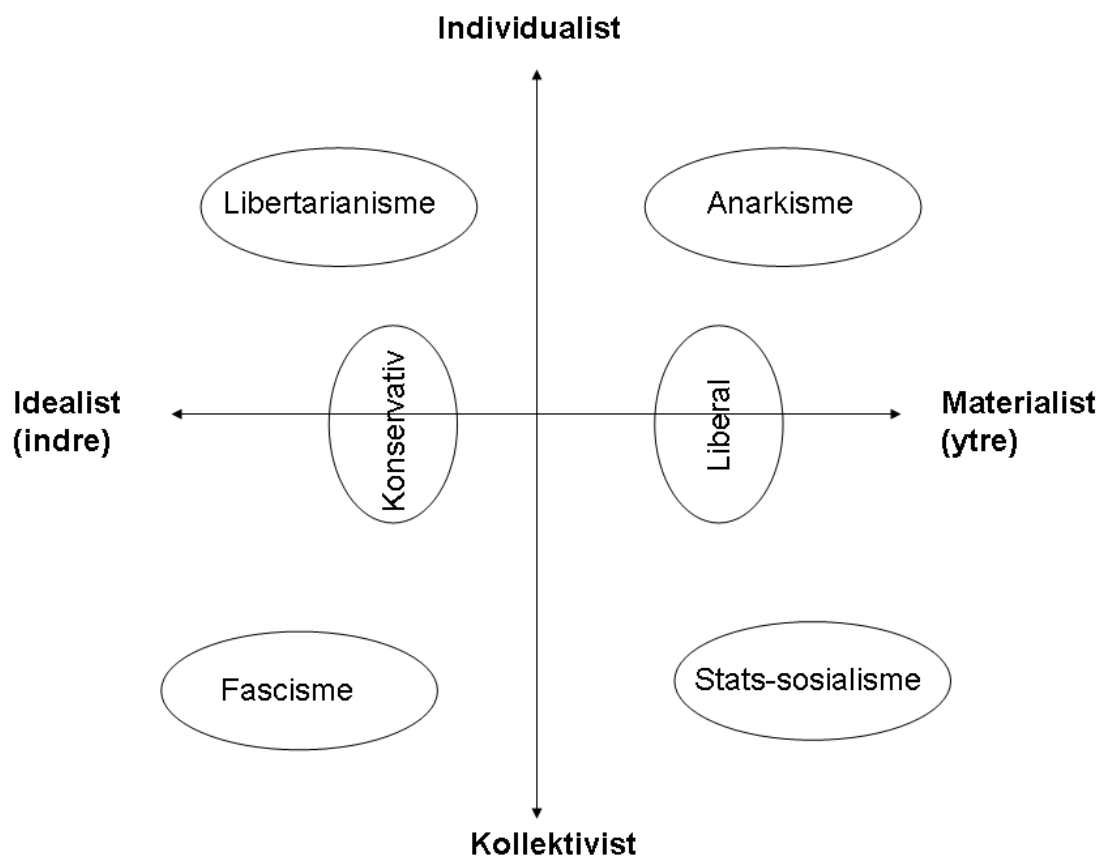
Figur 1: Evolusjon i de fire kvadranter

Det konseptuelle kartet dette resulterer i viser fire kvadrater som korresponderer med den klassiske måten å konseptualisere verden på, både i vestlig og østlig filosofi. I Vesten, helt siden den gamle greske filosofien, og spesielt etter Immanuel Kant, har filosofiens verden blitt inndelt i det gode, det sanne og det vakre. I Østen har buddhismen en liknende konseptualisering av buddha (subjektiv viten), dharma (objektiv sannhet) og sangha (intersubjektiv moral). Objektiv sannhet har historisk være relatert til vitenskap som tenderer til å forske på fenomener knyttet til aspekter i det øvre høyre og nedre høyre. Den subjektive viten innenfra et individ har historisk kommet til syne i kunst, der metodologien gjerne uttrykker indre subjektive tilstander hos individer. Det intersubjektive ståsted har historisk fokusert på moralsk sannhet og etikk som vokser fram i et felles rom i en gitt kultur (nedre venstre).

Som mange sosiologer etter Max Weber har poengtert, var hovedprestasjonen ved det moderne samfunnet differensieringen mellom disse tre sfærene. Hovedfeilen ved det moderne samfunnet var den videre isolasjonen av hver enkelt sfære. I utgangspunktet gjorde

separasjonen det mulig for hver enkelt sfære å utvikle seg i henhold til sin egen logikk, heller enn å bli underordnet religion, slik tilfellet var i middelalderen og tidligere. Da var det kirken som konstaterte hva som var sant, hva som var riktig og hva som var vakkert. Kirkens doktriner gjorde videre utvikling av hver av de tre sfærene veldig vanskelig. Da moderniteten satte inn, ble det mulig å utvikle kunstens, vitenskapens og moralens verden, i tråd med deres egne sannheter. Denne differensieringen ble igjen så ekstrem at det har blitt en form for isolasjon; hver sfære har blitt fullstendig løsrevet fra de andre – og sfæren for den objektive sannhet, eller vitenskapen, har fått en høyere stilling enn de andre. Den integrale visjonen forsøker å komme over denne fragmenteringen ved det moderne samfunnet, ikke ved å gjeninnføre en ny kirkedoktrine eller ved å gi en sfære dominans, men først ved å anerkjenne hver sfæres autonomi og sekundært ved å se at hver sfære er forbundet med de andre. Den integrale visjonen reintegrerer det sanne, det gode og det vakre, i en utvungen holistisk omfavnelser.

Vi kan benytte denne konseptualiseringen i de politiske overbevisningers univers, kartlagt ganske likt figuren over (1). Langs én av aksene kan vi legge graden av en politisk ideologis tro på interne eller eksterne faktorer som formgivende for individ eller samfunn. For eksempel; konservative tenderer til å mene at interne krefter former oss. Vi har alle hørt argumentene deres om at det er individets verdier og livsstil som f.eks. leder til fattigdom. På den annen side mener gjerne liberale at eksterne krefter former oss, at fattigdom er resultat av ubalanserte politiske eller økonomiske krefter. På den andre aksene kan vi legge graden av en ideologis vektlegging av individets rolle kontra det kollektive. For å bruke noen ekstreme ideologier som eksempler; fascisme fokuserer ofte det kollektive og det interne, på den måten at den er opptatt av de interne motivasjonene hos folk, deres verdier eller kultur og den kollektive orden i samfunnet. Frihetsforkjemperne ser også på individets verdier som hovedkraften bak individets suksess eller feilslåthet i samfunnet. De er hovedsaklig opptatt av individet. Venstreorienterte ideologier, som anarkisme og stats-sosialisme, betrakter primært årsakskreftene som eksterne, vanligvis i form av økonomi eller myndigheter. Anarkismen fokuserer på individet og er generelt i opposisjon til kollektive krefter, som staten, mens stats-sosialismen fokuserer på det kollektive. Disse eksemplene er hentet fra mer ekstreme former for politisk ideologi, men denne modellen passer også til mer moderate retninger – som "nye venstre", "gamle venstre", "nye høyre" og "gamle høyre". Man kan fremstille denne analysen i et diagram, som i figur 2, under.

Figur 2: To dimensjoner i politisk ideologi.

Denne figuren viser likevel bare to av de fire dimensjonene i politikken. Den første dimensjonen viser i hvilken grad en ideologi fokuserer på individet eller det kollektive. Den andre dimensjonen viser i hvilken grad en ideologi fokuserer på eksterne eller interne årsaksforhold.

Den tredje dimensjonen ved en politisk ideologi er spesielt sentral i integral politikk: Graden av inklusivitet/ omfattelse. Hvert trossystem eksisterer i progressivt dypere kontekster. Mens noen ideer eller argumenter betrakter fysiske behov som eneste kontekst, kan andre vektlegge emosjonelle sannheter, tradisjonell/ etnografisk sannhet, eller på neste nivå; universelle sannheter. Med andre ord, mens fascistiske ideologier legger til grunn argumenter som refererer til etnosentriske sannheter, peker liberale ideologier på argumenter som refererer til rasjonelle/ universelle sannheter. Dette skillet er hierarkisk og beveger seg fra det fysiske til det emosjonelle til det tradisjonelle til det rasjonelle. Hvert trinn overgår og inkluderer det foregående, hele veien til sjelen og ånden. Det er mulig å ha en politikk som refererer til dette

høyeste nivået av sjlelige og åndelige sannheter/ kontekster. Integral politikk erkjenner dette sammenvevde hierarkiet med sine stadig økende dybder og videre kontekster.

Til slutt er det den fjerde politiske dimensjonen, som ifølge integral politikk er retning og type forandring som ønskes (på samme måte som bevegelse eller tid i fysikken tidvis betraktes som en fjerde dimensjon). Noen ideologer argumenterer for at sosial endring bør skje på revolusjonært vis, andre ønsker en reformistisk måte, mens andre igjen mener det ikke bør skje noen endring i det hele tatt, kanskje til og med heller tilbakegang. AQAL-modellen skiller mellom *oversettelse*, som er forandring innen en gitt kontekst, og *transformasjon*, som er en forvandling i retning et nytt og høyere nivå eller kontekst. Dette korresponderer grovt sett med skillet mellom reform og revolusjon. Videre argumenterer noen ideologer for at forandring burde bevege seg i retning av et høyere nivå, mens andre argumenterer for at vi burde returnere til et tidligere nivå. For eksempel mener noen radikaløkologer at samfunnet bør returnere til en sosial organisasjon basert på jeger- og samlerstammer, mens enkelte sosialister gjerne argumenterer for at samfunnet bør finne en ny organisasjonsform som transcenderer den bestående og som aldri har eksistert tidligere. Integral politikk argumenterer for at alle disse fire dimensjonene må bli tatt i betraktning før man utvikler politiske analyser og strategier. Integral politikk kan tilby en "tredje vei" på den måte at den transcenderer og integrerer eksisterende trossystemer i alle dimensjoner.

Integral politikk og spiritualitet

Som en postrasjonell form for politikk, som strekker seg utover alminnelig rasjonalitet, krever integralpolitisk praksis en spirituell orientering. Bruken av begrepet spiritualitet forutsetter et skille mellom religion og spiritualitet. I vår forståelse er religion et gitt sett av forestillinger og praksis som er orientert i retning av en verden utenfor det daglige eller ordinære. Spiritualitet er en åpenhet for det ikke-ordinære, i retning av livets mirakel, naturen og det overraskende. Integral politikk er relatert til spiritualitet fordi den krever intuisjon fra utøverne, en evne til å se ting holistisk og en åpenhet for områder utenfor det rent rasjonelle. Man kan bli mer integral politisk innstilt på samme måte som man blir innstilt på det spirituelle, gjennom kontemplativ praksis, som meditasjon. Integral politikk tilfører ikke bare spiritualitet til

politikken, den finner et sted for spiritualiteten i politikken og et sted for politikken i det spirituelle.

Spiritualitet spiller en rolle i integral politikk på den måte at den favner eksistensens mangfoldighet og samtidig søker å støtte menneskeheten i sin søken etter forening med det åndelige. Historisk har vestlige monoteistiske religioner, som kristendommen, islam og jødedommen, vært det Nietzsche kalte "apollonistiske". Med det menes at de har forsøkt å strekke seg i retning av gud og omfavnelsen av den ene, i retning av ånd. De har beveget menneskeheten i retning av oppstigning. Men den uheldige konsekvensen har likevel alt for ofte vært en avskårethet fra det som kom forut, de tidligere nivåene – slik som jorden, kroppen, det sensuelle og det emosjonelle. For å reversere denne prosessen ønsket Nietzsche en annen innstilling, som han kalte "dionysisk". Denne skulle bringe mennesket tilbake i kontakt med sine grunnleggende behov og sine kropper. Han forsvarte en nedstigning, en fornyet omfavelse av de mange heller enn en streven etter den ene.

Integral politikk erkjenner bevissthetens fulle spekter, fra kropp til følelse til sinn til sjel – og den vurderer ikke oppstigning eller nedstigning som en enten-eller-mulighet, men som et både-og. Ren nedstigning kan lett føre til tilbakegang. Det som heller trengs er en oppstigning til høyere nivåer av væren som samtidig og bevisst reintegrerer nivåene som gikk forut. I politisk praksis betyr dette at samtidig som vi søker høyere og mer passende former for sosial organisering, antakelig i form av en bedre global ledelse og økonomi, må vi gjen-omfavne og reintegrere fellesskap, individer og jorden.

Prinsippene i integral politikk

Basert på det foregående kan det trekkes ut noen kjerneprinsipper i integral politikk. Ingen av disse er ment som harde regler, men heller som en gjensidig enighet om retningslinjer for det integral politikk burde omfatte.

1. Integral visjon: Integral politikk er basert på en visjon som er kapabel til å integrere motsetninger og å favne disse som ikke-dualiteter. Ved å legge dette til det firedimensjonelle kartet vi tidligere skisserte, betyr dette å innse at politisk realitet, som all annen realitet,

involverer det individuelle og kollektive, det interne og eksterne, mer eller mindre komplekse nivåer av utvikling, samt omfavnelsen av de mange og de strevende etter den ene. Hver anstrengelse for å skape økende forening, enten det er på regionalt eller globalt nivå, må samtidig inkludere en reintegrering av det som har vært, av det nasjonale, det kommunale, det individuelle og kloden. Ken Wilber kaller denne tilnærmingen AQAL eller "alle kvadranter, alle nivåer."

Nylig har vanlige tredjeveispolitikere, bl.a. de Anthony Giddens og Clinton/ Gores Democratic Leadership Council har trukket fram, foreslått at vi må innse at individuelle rettigheter må akkompagneres av et ansvar for det kollektive. Men dét er bare én måte å integrere en av mange dikotomier. Hovedsaken ligger i det å finne former for sosial organisering som tar vare på og fremmer individuelle rettigheter og kollektive goder. Samtidig trenger vi et samfunn hvor, for å sitere Marx, "den fulle utvikling for individet er en tilstand som gir full utvikling for alle."

Ventrepolitikere antar ofte at vi primært er formet av eksterne faktorer, og høyrepolitikere mener at vi er formet av indre faktorer. Integral politikk erkjenner og respekterer det interne i hvert individ og i samfunnet, like mye som vi erkjenner at de eksterne faktorene spiller en enorm rolle i folks liv.

2. Integral moral: Et tillegg til "alle kvadrater, alle nivåer"-visjonen er en integral moral, som Wilber kaller "grunnleggende moralintuisjon". Denne søker å bevare og fremme den dypeste utvikling for så mange mennesker som mulig. I praksis, siden vi ikke med vilje kan rearrangere det interne hos individer eller samfunn (selv om vi kan lokke det fram med utdanning), ønsker integral politikk å ta det interne med i beregningen hovedsakelig ved å skape de objektive (eksterne) forutsetningene som muliggjør et maksimum av intern utvikling for individer og samfunn.

3. Oversetting og så transformasjon: Det integrale perspektivet identifiserer tidspunktet for når fremskritt er nødvendig, på et gitt nivå av utvikling, og når den bør være kvalitativ, fra ett nivå til det neste. Transformasjon (revolusjon), bevegelsen fra ett nivå til det neste, er bare tilrådelig når alle mulighetene for handling på et gitt nivå er oppbrukt og når dets medlemmer er klare for å bevege seg til det neste nivået. Hvis omstendighetene for transformasjon ikke er til stede, vil mer oversettelse (reform) innen det nåværende nivået være nødvendig. Integral

politikk anerkjenner nødvendigheten av både reform og revolusjon, men også at dette har sin tid og sitt sted, avhengig av omstendighetene og sosial utvikling. Integral politikk søker generelt å bevege samfunnet fremover til det neste og høyere nivå, men bare når og hvis samfunnet er klart for det.

4. Patologier og utvikling: Som en kritisk teori ser integral politikk når en institusjon eller et sosialt samhold har blitt sykt og enten blokkerer videre utvikling eller faktisk opererer mot den grunnleggende moralske intuisjonen. For eksempel fungerer fattigdom som et hinder for individuell og sosial utvikling, siden fattigdom begrenser et individs tilgang til ressursene som trengs for utvikling (som nødvendig medisinsk behandling, utdanning, mat, husly etc.) Og når en gruppe eller et individ undertrykker en annen gruppe eller et individ, så undertrykker dette mulighetene for full utvikling. Men på samme måte som de kan være eksterne blokkeringer eller sykdomstrekk, kan de også være interne. For eksempel vil en kultur som benekter eksistensen av utvikling, og mener at den bare repeterer evig visdom, avvise enhver transformerende eller spirituell praksis som forsøker å bringe den kulturen til en nytt bevissthetsnivå. Her figurerer selvfølgelig utdanningsstrategien sterkt, siden vi trenger å finne måter å sikre at de mindre heldige har en mulighet til å utvikle sine potensialer.

Et bruksområde for integral politikk: Globalisering

Globalisering er kanskje både det mest komplekse og det viktigste spørsmålet i vår tid. Det kan være verdifullt å høre hva integral politikk har å si om saken. En viktig side ved all utvikling er at hver bevegelse mot et nytt nivå representerer en større inklusivitet. Når atomer forbinder seg og danner molekyler, inkluderer de både egenskapene til atomene og legger til molekylets egenskaper. Dette fortsetter hele veien til celler og flercellede organismer. Det samme gjelder individuell, subjektiv utvikling (det øvre, venstre kvadrantet), hvor fysisk sensorikk er innlemmet i emosjoner, som igjen er innlemmet i følelsen av gruppetilhørighet, og videre i tankens prosesser. Spesielt relevant for globalisering er de kollektive kvadrantene, hvor enheter av sosial utvikling utvider seg fra klaner, til stammer, til nasjoner, til verdensdeler og til slutt til hele kloden. Hvert nivå er mer vidtfavnende enn det forrige.

I tilknytning til de tidligere nevnte kvadrantene er det også flere utviklingslinjer. Dette betyr at dynamikken ved den økende inklusiviteten ikke bare gjelder de fire kvadrantene, men også de ulike sosiale utviklingslinjene, som det økonomiske, rettsmessige, moralske og det politiske. Med andre ord; den økende globale inklusiviteten er en naturlig konsekvens av menneskelig utvikling. Det som er viktig nå er å få klarhet i hastigheten hver enkelt linje beveger seg i retning av en global omfavnelse, og om denne formen for globalisering er sunn eller ikke.

Vi kan se at manifestasjonen av globalisering i verden i dag ikke representerer en balansert globalisering langs alle de mulige dimensjonene eller linjene av menneskelig utvikling. Nå er bare noen aspekter av menneskelig utvikling globalisert, mens andre er fraværende. Spesielt de økonomiske og noen kulturelle er globale, mens moralske og politiske dimensjoner forblir på det nasjonale nivået (med EU som et mulig unntak, men også med sine egne problemer). Integral politikk vil klassifisere denne ubalansen som en type sykелighet, siden de forskjellige utviklingslinjene er adskilt fra hverandre på den måte at det neoliberale økonomiske prosjektet nekter for at det er en framvekst av en global strategi.

Den økonomiske globaliseringen som har foregått de siste tretti, førti årene fører til en stadig økende polarisering mellom verdens folk. I 1960 var ifølge Verdensbanken forholdet mellom verdens rikeste 20% og de fattigste 20% på 30:1. I dag er dette forholdet omkring 75:1 og intet tyder på at utviklingen vil roe seg. Denne økonomiske polariseringen representerer en adskillelse innen den økonomiske utviklingslinjen, hvor rike grupper blir enda rikere og fattige blir fattigere, eller stagnerer i utvikling. Vanskelighetene med slike skiller, både innen den økonomiske linjen og mellom den økonomiske og den politiske linjen, er at det skaper seriøse sosiale rettferdighetsproblemer og gir blokkeringer for videre utvikling. Den store andelen fattige i verden idag gjør det veldig vanskelig, hvis ikke umulig, for de fattige å realisere sitt fulle potensiale. I tillegg betyr skillet mellom den økonomiske og den politiske globaliseringen at de økonomiske prosessene er adskilt fra de politiske, og følgelig blottet for demokratisk tilsyn. Derfor kan mektige, økonomiske aktører gjøre som de ønsker, mens de mindre mektige lider under konsekvensene.

Mot en ny, ekstern logikk: Global neo-keynesianisme (En integralpolitisk økonomi)

Hvis vi tar den integrale politikkenes prinsipper seriøst, må vi **bevare og fremme den dypeste utvikling for så mange mennesker som mulig**. I praksis betyr det at vi trenger å finne måter å balansere økonomisk og politisk utvikling gjennom en globalisert strategi, slik at fremtidige økonomiske prosesser ikke fører til enda større økonomisk polarisering. Historisk er ikke denne ubalansen noe nytt, siden økonomisk integrering har avansert raskere enn politisk integrering. I det følgende skal jeg skissere en progresjon av den økonomiske strategirelasjonen, som gir en idé om hva det neste trinnet i vår politisk/økonomiske organisasjon vil bli.

Med fremveksen av kapitalismen og Adam Smiths forklaring av dens virkemåte, kan man si at det var en fase hvor økonomien først og fremst var nasjonal og det politiske var ikke ment å ha mye med økonomien å gjøre. Politikken var så godt som ikke-eksisterende hva økonomien angikk (med mulig unntak av kravet om kontraktføring). Dette var den klassiske liberalismens fase, med en nærmest uregulert nasjonal økonomi, som begynte i Vest-Europa rundt 1800 og varte til 1930-tallet (de fleste økonomier var, selvfølgelig, bare omtrentlig som denne beskrivelsen – i virkeligheten var alle økonomier blandet, men det var en balanse med vekt på markedet). Resultatet av denne fasens manglende stabilitet resulterte eksempelvis i den påfølgende "depresjonen". Den neste fasen var den klassiske keynesianismen, som, i tråd med Maynard Keynes' prinsipper, ga en viktig rolle til den nasjonale strategiplan i forbindelse med styring av nasjonal økonomi (i tillegg til noe begrenset internasjonal kontroll, som gjorde nasjonal kontroll mulig). Denne fasen varte til tidlig på 70-tallet, som var da keynesianismen kollapset, på grunn av sin manglende evne til å håndtere motsetningene mellom kravene fra forretningslivet og befolkningen ellers. Resultatet var en økende gjeld hos vestlige velferdsstater (og senere gjeldskrise i den tredje verden). Den økende verdenshandelen ga økt behov for et nytt politisk-økonomisk system, siden selskapene gjerne valgte de mest lønnsomme stedene for sine investeringer, enten disse var innenfor eller utenfor den lovgivning som regulerte dem. Siste del av 70-tallet representerte begynnelsen av et globalt regime med økonomisk neo-liberalisme, representert ved Margareth Thatcher og Ronald Reagan. Dette er i hovedsak den fasen av globaliseringen vi fortsatt er inne i.

Den neste fasen vil mest sannsynlig bli en oppdatering av det politiske til å gjelde på samme globale nivå som økonomien allerede opererer på. Med andre ord; fordi internasjonal neoliberalisme er ikke-bærekraftig, på grunn av en økende polarisering og den miljømessige ødeleggelsen den medfører, kan vi forvente å se en ny fase der politikken er global, i den nærmeste framtid – en global neo-keynesianisme. Et eksempel på denne prosessen er EU, som nå introduserer en sterkere regional styring, nettopp for å håndtere hele regionens økonomiske, sosiale og økologiske problemer.

Mange prominente økonomer har allerede framsatt forslag for å skape en global neo-keynesisk politisk økonomi, som tidligere Verdensbanksjef Joseph Stiglitz, utviklingsøkonomen Jaffrey Sachs på Harvard, nobelprisvinner i økonomi James Tobin og den globale finansmannen George Soros. Deres forslag spenner fra å introdusere en global skatt på valutaspekulasjon (tobinsatt) til dannelsen av en global sentralbank for å kontrollere internasjonal kapital. Hovedformålet med forslaget er generelt å avvikle det nåværende regimet med vern-om-seg-selv-tenkning, hvor land kjemper om å tilby de beste investeringsmulighetene for kapital i fri flyt, ved å kutte alle nasjonale restriksjoner eller kontroll på investeringer (alt fra miljøregulering til arbeidslovgivning og menneskerettigheter). Men det viktigste er at neo-keynesiansk kontroll også kan bidra til en tilbaketrekning av den globale økonomiske polariseringen.

Vi bør likevel ikke ha noen illusjoner om at den globale neo-keynesianismen er endestasjonen i vår politisk-økonomiske utvikling. Denne vil også, før eller senere, lide under de samme interne motsetningene som den nasjonale keynesianismen gjorde. Og vi, det globale samfunnet, må da finne en systemisk logikk. Men inntil da er neo-keynesianismen det mest nærliggende alternativet.

Mot en ny kulturell logikk

Et nøkkelelement i integral politikk er det fokus den retter mot den intersubjektive, kulturelle siden ved ting (nedre, venstre kvadrant). Min diskusjon omkring globalisering har så langt handlet om å finne en ny systemisk eller ekstern logikk. Det vil si, jeg har fokusert på en diskusjon om den eksterne, intersubjektive, sosiale siden ved ting (nedre, høyre kvadrat). Den

integrale politikkenes innsikt er at løsninger som kun fokuserer på det eksterne (det sosialt-systemiske) vil være utilstrekkelig hvis de ikke blir fulgt av en bevissthet omkring det interne (det kulturelle). Med andre ord trenger den globale neo-keynesianismen, som en type integralpolitisk økonomi, en integral kultur hvis den skal medføre mer enn en ren oversettelse og skape transformasjon av samfunnet. Myndigheter og deres befolkninger vil være uvillig til å implementere global neo-keynesianisme hvis de ikke også føler en viss solidaritet og medfølelse med verden utenfor egne grenser. Verdens folk må være villige til å tenke medmenneskelighet mer enn noen gang, heller enn bare på sin egen nasjon.

Ekspansjonen av menneskets sympati til å dekke hele kloden er likevel bare én del av det som ligger i begrepet integral kultur. En annen del handler om evnen og viljen til å integrere individuell og kollektiv, intern og eksternt, opp- og nedstigning. Å integrere det individuelle og kollektive, når det gjelder globalisering, betyr at fordelene mange mottar fra global handel, kultur og samhandling ikke kan skje på bekostning av integritet til noe individ på planeten. For eksempel vil dette medføre at vi aktivt må beskytte rettighetene til urfolk, minoriteter og de som generelt har mindre strukturell makt. Samtidig kan ikke rettighetene individer har skilles fra deres ansvar overfor samfunnet og miljøet. Å integrere det interne og eksterne i en global kontekst betyr at vår bevegelse i retning av en ny global systemisk logikk må følges av en ny kulturell logikk.

Avslutningsvis; å integrere opp- og nedstigning betyr at mens vi utvikler en ny global bevissthet og en ny global politisk økonomi – ny, høyere integrering, med andre ord – må vi også ta vare på det som gikk forut, ta vare på våre fellesskap og vår naturlige økologi. En global neo-keynesianisme må bli fulgt av en tilbakeføring av det lokale (ikke lokal stammebevissthet, men en kosmopolitisk). Dette må vi gjøre siden vi har begrensede, menneskelige referanseskalaer; som det lokale fellesskapet og det lokale miljøet. Disse menneskelige skalaene blir viktigere nettopp siden det globale også blir mer viktig.

Det lokale blir viktigere i globaliseringens tidsalder, ikke bare på grunn av det lokales mer menneskelige skala, men også med tanke på demokrati og sosial rettferdighet. Etter hvert som makten forlater det nasjonale nivået og blir et globalt anliggende, blir den også mer abstrahert fra hverdags erfaringen og de hverdagslige, individuelle anliggender. En måte å reinvestere den individuelle makten og ansvaret på er å returnere makt til det lokale fellesskapet. Praktiske eksempler på en slik prosess kan gjøre det lokale mer selvhjulpent, hva gjelder

produksjon (mer lokal handel), man kan introdusere lokal valuta (som har mange økonomiske og økologiske fordeler), og gi større autonomitet i beslutningstaking, spesielt i forhold til forbruk av statsinntekter. Utvidelsen og makttildeing til demokrati på det lokale plan må selvfølgelig følges opp av en demokratisering av makt på alle plan, fra det lokale til det globale.

Noen vil kanskje si at globalisering ikke kan kombineres med en higen etter det lokale. Dette er ikke nødvendigvis sant hvis vi anerkjenner både det lokale og det globale ved å globalisere ting som sympati, solidaritet, kommunikasjon og gjør produksjon av produkter som bare kan skje gitte steder lokal (f.eks. tropisk frukt, sjeldne medisiner, avansert teknologi etc.). Produksjon av nødvendige varer gjøres også lokal (som grunnleggende mat og husholdningsvarer, enkel elektronikk etc.), samt vår forbindelse med jorden og forbindelsen med fellesskapet vårt. Integral politikk betyr å integrere motsetninger som tidligere har blitt betraktet som gjensidig utelukkede.

Selv om integral politikk slik den er skissert her ikke legger til grunn en konkret politisk plattform, er det mulig å generere en konkret politisk policy ut fra disse prinsippene. Integral politikk kan hjelpe det politiske i å strekke seg bakenfor den fastlåste høyre-venstre-tenkningen og presentere en reell "tredje vei". Dette er en vei som bringer politikken til en nytt nivå og som ikke bare finner kompromssier, men også løsninger som springer ut fra en høyere forståelse og ut fra en utvungen union av motsetninger. Integral politikk kan besvare menneskets grunnleggende åndelige søken, ved å anerkjenne verdien av det spirituelle og ved å gi spiritualiteten en viktig rolle i formuleringen av en politikk for det tredje årtusen.